Klausymas

Pamoka 37

Sritis ir tikslai:

- Pasiekė dviejų vienetų klausos atmintį su įvairiais elementais be konteksto:
  - prielinksnis + daiktavardis,
  - veiksmažodis + veiksmažodis.
- Vykdo du paliepimus.

Veikla

Jūsų vaikui gerai sekasi klausant atsiminti du vienetus. Jis taip pat tikriausiai gali atsiminti ir suvokti šias dviejų vienetų derinius žinomose ir suformuotose situacijose. Šios savaitės tikslas – apibendrinti dviejų vienetų derinius naujose situacijose, naudojant kuo mažesnį žinomą kontekstą. Praėjusią savaitę siekėte to paties tikslo, tačiau su skirtingais deriniais. Tad tas pats principas išlieka ir šią savaitę.

Prielinksnis + daiktavardis

- Kai vaikui reikia kažką surasti ar paimti, pasakykite, kur ieškoti to daikto, nurodant vietą ir panaudojant prielinksnius: „Jis yra drabužių spintoje“, „Paieškok ant viršutinės lentynos“, „Jis pariedėjo po kėde“.

Veiksmažodis + veiksmažodis

- Kai vaikas žaidžia vienas arba su broliais ir seserimis, pabandykite į nurodymus ar žaidimą įtraukti du veiksmažodžius: „Ar gali padaryti sunkvežimio avariją ir jį apversti?“, „Prašau pakelti pagalvėlę ir ją nuvalyti.“, „Gal galėtum paimti puodelį ir jį nunešti į virtuvę?“

Du paliepimai

Vėlgi šie paliepimai turi būti be konteksto, kai vaikas visiškai to nesitiki: „Užtrauk užuolaidas ir įjunk šviesą, kol dar šviesu“, „Nusiauk batus ir padėk juos vonios kambaryje“, „Paimk lėkštę su pietumis ir padėk ją į kriauklę“.

Atminkite! Kai bet kuriuo metu dirbate su vaiko klausymosi atmintimi, naudokite tik tokį žodyną ir sąvokas, kurias vaikas žino.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

N431421-428417 ISS1 JUL2013 | © 2013 Cochlear Ltd & Cheryl L. Dickson

Hear now. And always

Cochlear®

Kalbos suvokimas

Pamoka 37

Sritis ir tikslai:

- Supranta žinomus žodžius ir frazes iš didesnio atstumo.

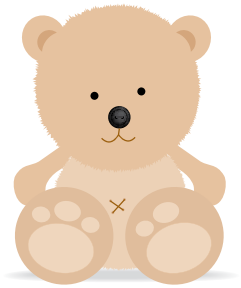

Veikla

Tai reikšmingas etapas jums ir jūsų vaikui. Jis tapo geru klausytoju ir suvokia įvairius žodžius ir frazes, kai yra namuose ir šalia jūsų. Šią savaitę, kai kalbate su vaiku, jums reikia padidinti atstumą. Jis turi pradėti mokytis klausyti, kai garsas blogesnis ar sunkiau klausyti. Tai svarbu, nes realiame gyvenime daugiausia klausome triukšmingose ir sudėtingesnėse aplinkybėse.

Pradėkite nuo turimos informacijos, t.y., Lingo 6 garsų testo. Jūs jau žinote, iš kokio atstumo vaikas teisingai sugeba atpažinti ar pamėgdžioti tuos 6 garsus. Tad pradėkite iš šio atstumo ir bendraukite kasdieninėje veikloje patikrindami, ar vaikas supranta, ką sakote. Jam greičiausiai nebus sunku girdėti iš tokio atstumo, kadangi kontekstas padės jam visa tai suprasti. Lingo garsus sudėtinga išgirsti, nes jie yra pavieniai, trumpi ir neturintys prasmės, juos skiriant. Kai kalbate su vaiku, kalba viską jungia ir vaikui lengviau tai suprasti.

Paeikite toliau, kai esate tikri, jog vaikas jus girdi iš tokio atstumo, iš kurio atpažįsta Lingo garsus. Vaikas jus gali girdėti iš gretimo kambario, o jei esate lauke, tai bandykite sode ir kitur. Jeigu naudojate FM sistemą, važiuojant automobiliu ar parduotuvėje, pažiūrėkite, kiek vaikas supranta be FM sistemos.

Atminkite! Naudokite tik tuos žodžius ir frazes, kuriuos vaikas žino. Nebandykite esant dideliam atstumui mokyti naujų žodžių ir sąvokų. Jis gali susierzinti ir neįveikti jūsų numatyto tikslo. Visa nauja informacija turėtų būti mokoma tylioje aplinkoje, 1 metro atstumu nuo vaiko.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

N431421-428417 ISS1 JUL2013 | © 2013 Cochlear Ltd & Cheryl L. Dickson

Hear now. And always

Cochlear®

Ekspresyvi kalba

Pamoka 37

Sritis ir tikslai:

- Įvairiose situacijose tinkamai moduliuoja balsą:
  - garsus balsas triukšmingoje aplinkoje;
  - tylus balsas tylioje aplinkoje;
  - vidutinis balsas vidutinio garsumo triukšme.
- Naudoja žodžius, reguliuodamas aplinką ir tenkindamas poreikius.

Veikla

Šios savaitės tikslas – kalbėti su savo vaiku iš didesnių atstumų. Dar vienas aspektas, nuėjus toliau nuo savo vaiko, yra jo gebėjimas garsiau kalbėti ir užtikrinti, kad galite jį girdėti. Jūs natūraliai paaukštinate balsą, kad vaikas galėtų jus girdėti iš tolesnio atstumo. Ar jūsų vaikas taip pat paaukština savo balsą? Štai keletas veiklų, kurias galite atlikti, įvertinant jūsų vaiko gebėjimą reguliuoti savo balso garsumą.

Šnabždėjimas

- Žaiskite slėpynes ir, kai slepiatės kartu su vaiku, sakykite jam pašnabždomis, kad būtų tylus, liktų pasislėpęs ir t.t. Ar jis taip pat jums šnabžda?
- Įeikite su žibintu į kambarį ir uždarykite duris. Išjunkite kambario šviesą ir šnabždėkite vaikui tol, kol įjungiate žibintą. Gal paslėpėte kokį žaislą ir su žibintu ieškote?
- Skaitykite knygą po uždengta vaiko lova (naudokite prožektorių). Dažniausiai šnabždame jaukiose situacijose.

Garsus balsas

- Kai slėpynėse vaikas yra ieškotojas, užtikrinkite, jog jis naudoja garsų balsą skaičiuojant ir šaukiant „Pasiruošę? Aš ateinu!“
- Žaiskite „Loto“ ar kitą žaidimą, kurį vaikas puikiai žino. Pasidalinkite su vaiku plytelėmis ir nueikite į atskirus kambarius, kad skirtų klausymosi atstumas. Paklauskite vaiko iš kito kambario, ar jam reikia jūsų pirmosios plytelės. Tada jis apverčia turimą plytelę ir klausia jūsų to paties klausimo. Jam reikės paaukštinti savo balsą, kad galėtumėte jį išgirsti. Jeigu kuriam nors iš jūsų reikia plytelių, nubėgate į kitą kambarį jų paimti. Jūsų vaikui patiks bėgioti pirmyn ir atgal.
- Eikite į parką ir žaiskite su visomis priemonėmis, kokias tik ten rasite. Pasitraukite nuo vaiko ir naudokite garsų balsą klausdami, ką jis norėtų daryti toliau. Kartokite šį veiksmą tol, kol pažaisite su viskuo. Jūsų vaikas kiekvieną kartą atsakydamas jums, turėtų naudoti garsų balsą.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

N431421-428417 ISS1 JUL2013 | © 2013 Cochlear Ltd & Cheryl L. Dickson

Hear now. And always

Cochlear®

Kalba

Pamoka 37

Sritis ir tikslai:

- Tikslus /h/ ir /v/ tarimas naujuose žodžiuose ir frazėse.

Veikla

Šią savaitę vaiko kalboje turite patikrinti dvi fonemas. Labiausiai tikėtina, kad šias fonemas vaikas naudoja žinomuose žodžiuose ir frazėse. Dabar vaiko tikslas yra įtraukti /h/ ir /v/ į naujus žodžius ir frazes, kai juos mokosi.

Dabar jūsų vaiko klausos ***„grįžtamojo garso kilpa“*** veikia puikiai. Tai reiškia, jog jis gali klausytis naujo žodžio ar frazės, pamėgdžioti jį, klausytis paties savęs ir būti tikras, kad jis pasakė taip pat, kaip ir jūs. Žinoma, tai priklauso nuo vaiko kalbos įgūdžių išsivystymo lygio. Žodžiuose yra dar daug garsų, kurių vaikas neįvaldė, todėl, kad jis nėra tų garsų tarimo vystymosi etape. Jis taip pat nėra pasiruošęs tarti mišrių, dviejų priebalsių, esančių greta žodžiuose (stalas, žvakė). Tačiau jis turėtų tarti visus pirmuosius priebalsius, kurie buvo planuoti ankstesnėse savaitėse.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

N431421-428417 ISS1 JUL2013 | © 2013 Cochlear Ltd & Cheryl L. Dickson

Hear now. And always

Cochlear®

Dainos ir pasakos

1. Savaitės pasaka: Rebecca Finn, „Pilnas Parkas“ (Busy Park).
Campbell Books. London, 2004.

- Tai labai gera, interaktyvi knygutė, su judančiomis dalimis kiekviename puslapyje. Jūsų vaikui patiks skaityti šią knygutę ir judinti atskiras kiekvieno puslapio dalis. Tai knygutė apie buvimą parke ir mėgavimąsi tenai esančia įranga. Ši knyga labai pravers, ruošiant vaiką ėjimui į parką ir siekiant šios savaitės ekspresyvios kalbos tikslo (kalbėti garsiau per atstumą).
- Skirkite tam puslapį ir savo garsų knygelėje su keturiais atsidarančiais langeliais. Galite įdėti po nuotrauką po kiekvienu langeliu. Nuotraukoje turėtų būti įamžintas momentas, kai jūs su vaiku panaudojote specifinį balsą – įprastą balsą (kalbantis prie stalo); šnibždantį balsą (skaitant po antklode) ir garsų balsą (kalbant lauke, per atstumą vienam nuo kito). Vaikui atvertus langelį (su kuria nors iš minėtų nuotraukų), jis galės atkurti toje situacijoje naudotą balsą. Tokia veikla užtikrins vaiko gebėjimą tinkamai moduliuoti ir varijuoti savo balsu, ir tai yra smagi veikla, kartu sėdint ir skaitant „Garsų knygutę“.

2. Savaitės daina: „Viru viru košę“
Žodžiai:
„Viru viru košę,
Vaikai atsilošę,
Įpyliau pieno
Vaiko nei vieno, (sugniaužti kumštukus)
Įpyliau ledo.
Vaikai atsirado (atgniaužti kumštukus)
Tam davė, tam davė.....
O mažyliui nebeliko.
Bėk, pelyte, vandenėlio.
Nežinau takelio.
Čia takelis čia takelis, o čia šulinėlis“.

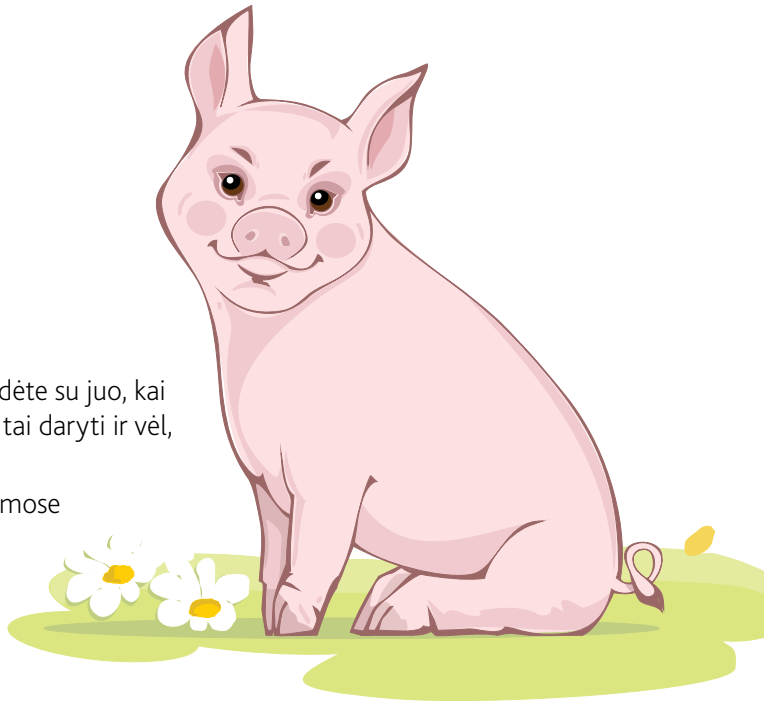

- Tikriausiai jau supažindinote vaiką su šia daina ar net žaidėte su juo, kai vaikas buvo dar visai kūdikėlis. Nepaisant to, bus smagu tai daryti ir vėl, tuo pačiu išmokant jį dainelės žodžių reikšmės.
- Veiksmai atliekami ant vaiko delnų ir su jo pirštukais. Pirmose eilutėse, verdant košę, ją maišome (pirštu sukti ratu per delno vidurį). Nurodytose vietose sugniaužti ir atgniaužti kumštukus. Kiekvienas pirštas yra vaikas, kurį paliečiame sakant „Tam davė“. Pradėkite nuo nykščio, sakydami pirmąją eilutę ir sukinėdami pirštą. Tada eikite prie kito piršto ir sakykite kitą eilutę. Paskutinė eilutė baigiama sukinėjant mažiausią pirštelį, ir pakeliant balsą kutenti vaiką nuo rankos link pilvo srities.
- Skirkite puslapį ir savo „Garsų knygutėje“. Pagaminkite penkis skirtingų dydžių pirštus. Nupieškite paveikslėlius, atspindinčius kiekvieną eilutę, pavyzdžiui, virė košę, maišė košę... Deklamuojant kiekvieną eilutę, pritaikykite jai tinkamą pirštą. Paveikslėlius laikykite voke, tame pačiame puslapyje.

★ **Patarimas.** *Paprašykite draugų rinkti butelių kamščius, dangtelius, maisto kartonines dėžutes ir kt. Visa tai gali tapti puikiomis priemonėmis jūsų vaiko kūrybai. Nepamirškite, kad svarbiausias veiklų tikslas – smagiai praleisti laiką ir kuriant suteikti vaikui sudaryti sąlygas klausymuisi ir kalbėjimui.*

N431421-428417 ISS1 JUL2013 | © 2013 Cochlear Ltd & Cheryl L. Dickson
Hear now. And always
Cochlear®